

længe der er nogen Kraft i dem, for siden at overlade det til Landcommunerne at forsyge dem, synes mig hverken billigt eller retfærdigt. Den ærede Drdsfører har anført Udskilligt om denne Paragraph, og han har blandt Andet sagt, at Bestemmelsen i den er til Skade for Kjøbstæderne. Jeg kan aldeles ikke gaae ind derpaa. Det kan nok være, at den maaskee kan være til Skade for enkelte Ølbryggere — det skal jeg siden komme tilbage til, — men det maa nødvendigviis være til Gavn for den store Fleerhed af Kjøbstadsbeboerne, og netop til Gavn for dem, som allermest trænge til, at man tager dem under Armene. Det er ganske vist, og den ærede Drdsfører har ikke imodgaaet dette ganske; thi, naar han siger, at Rugbrødsbagerne ikke have en saadan Rettighed, saa er det ikke noget Beviis. Dersom Sagen nemlig i og for sig er rigtig, saa var det jo dog bedre at udvide denne Ret ogsaa til Rugbrødsbagerne, end at forment de tilkommende Ølbryggere den, som ville etablere sig paa Landet. Jeg maa ogsaa gjøre opmærksom paa, at denne Skade er ikke nogen virkelig Skade. Jeg troer ikke, det vil have forværkelige Følger for Ølbryggerne i Kjøbstæderne; thi det er aabenbart, at i Regelen vil man i KjøbstadsØlbryggerierne præparere langt bedre Øl, end det i Almindelighed er Tilfældet paa Landet. Vi see ogsaa, at, naar Professionsister nedsatte sig paa Landet, lader dog en stor Deel af Landboerne alligevel det Øl, de bruge, gjøre i Kjøbstæderne. Det gaaer endogsaa saa vidt, at jeg kan bevise, at der er Ølbryggerier i Kjøbstæderne, som affætte deres Øl i Regelen til Bønderne paa Landet. (Ja!), saa at Bønderne gaae ind til Kjøbstæderne for at kjøbe deres Øl i disse Ølbryggerier. Derved forekommer endeel af disse Indvendinger mig at falde bort. Det maa ogsaa bemærkes, at de allerfleste Ølbryggere i Kjøbstæderne ved Siden af have andre Næringsveie; de have flere Næringsveie, hvoraf en enkelt maaskee allerede var nok til tilstrækkelig at ernære dem, og i de fleste mindre Kjøbstæder findes der ikke Folk, som udelukkende besatte sig med Ølbryggeri (Jo!). Med Hensyn til de større eller mindre Afgifter, saa er det en

Sag, der ikke godt kan bringes paa Bane nu; thi de Oplysninger, der ere forebragte, de Sammenligninger, der ere anstillede, ere ikke af den Bestaaffenhed, at man derved kan komme til noget Resultat. Naar den ærede Drdsfører har anført, at en Mand i Helsingør i kongelige Skatter og Afgifter giver 300 Rbd. om Aaret, saa beviser dette aldeles ikke Noget. Den Mand kan have en stor Formue ved Siden af sit Ølbryggeri, som beskattes. Man kan aldeles ikke vide, hvordan Forholdene ere. Dette er altfor løst til, at man er istand til at gaae ind derpaa. Naar det er anført, at Brænderier kun kunne anlægges en Miil borte fra Kjøbstæderne, da maa jeg dog gjøre opmærksom paa, at der er stor Forskiel paa Tilvirkning af Øl og Brændevin. Brændevin kunne de faae nok af; der er ikke nogen Nødvendighed for Staten til at befordre dette saa overordentligt. Derimod er det en ganske anden Sag med Øllet. Det er Noget, enhver fornøftig Bestyrelse af et Land altid skal sørge for, at de skadelige Drikke kunne fortrænges, for at give Plads for sunde og nærende. Det forekommer mig saaledes, at denne Sammenligning heller ikke er heldig. Hvorledes den ærede Rigsdagsmand for Horsens (Schytte) kan mene, at Bønderne kunne sælge det Øl, de have præpareret i deres Køkken, til Kjøbstæderne, og deraf drage nogen Fordeel, det tilstaaer jeg, at jeg ikke godt kan indsee. Jeg troer, at det i Almindelighed vil være saa smaa Quantiteter, at det visnok ikke kan skade Ølbryggerne i Kjøbstæderne synderligt. Disse maatte staae paa meget svage Fødder, dersom en saadan Concurrence paa nogen Maade kunde være til Skade for dem. Endvidere har han sagt, at Brændselet paa Landet er billigere; men, naar de ærede Modstandere af Paragraphen anføre, at det netop er Bryggerier, som anlægges tæt ved Kjøbstædernes Grændse, der ere farlige, hvorledes kan da den ærede Rigsdagsmand nu anføre det Beviis, at disse Menneffer skulde have Brændsel billigere, end de, der boe i Kjøbstæderne? (Schytte: Det har jeg ikke sagt.) Jo, den ærede Rigsdagsmand har sagt det; (Net!) Jo, jeg sammenholder blot de Ord, der faldt,